

Stappenplan gemeentelijke herindeling op provinciaal initiatief.

Indicatieve planning gebaseerd op de mogelijkheid dat de provincie Gelderland op enige moment gaat oordelen dat de onderbouwing van de gemeente Scherpenzeel voor zelfstandigheid onvoldoende vertrouwen biedt voor de toekomst.

Stap		Planning (indicatief)
1	Brief GS Gelderland aan gemeentebestuur Scherpenzeel met verzoek om inhoudelijke reactie op de eerdere brief van 20 november (benoemen inhoudelijke zorgpunten en schetsen tijdpad)	Medio december 2019
2	Reactie Scherpenzeel met plan van aanpak (inhoudelijk onderbouwing daar waar mogelijk, procesmatig antwoord daar waar meer uitwerking nodig is)	Medio januari 2020
3	Periode voor Scherpenzeel om te onderbouwen dat zelfstandigheid duurzaam kan leiden tot voldoende versterking van de bestuurskracht	Februari – april 2020
4	Op orde brengen dossier ¹ en op ambtelijk niveau met het ministerie BZK delen wat de provinciale analyse is waaruit blijkt dat er sprake is van evidente bestuurskrachtproblematiek (1) waar de gemeente zelf geen oplossing voor kunnen vinden (2)	Februari – april 2020
5	Behandeling kadernota in Scherpenzeel	Medio juni 2020
6	Bestuurlijk gesprek met de minister van BZK over de provinciale analyse waaruit blijkt dat er sprake is van evidente bestuurskrachtproblematiek (1) waar de gemeente zelf geen oplossing voor kunnen vinden (2) en over het voorgenomen besluit van GS om te starten met het open overleg.	Medio juni 2020
7	Gesprek minister BZK met betrokken gemeenten over het voorgenomen besluit van GS	Medio juni 2020
8	Brief minister aan Tweede Kamer met uitkomsten van het gesprek	Medio juli - september 2020
9	Besluit GS om te starten met het open overleg	Medio juli - september 2020
10	Periode van open overleg (max 6 maanden)	Medio september - december 2020
11	Vaststellen herindelingsontwerp door GS (max 3 maanden na einde open overleg)	Medio februari 2021
12	Vaststellen herindelingsadvies door PS	Medio mei 2021
13	Toetsing herindelingsadvies aan beleidskader gemeentelijke herindelingen / voorstel herindelingswet	Juli 2021 – december 2021
14	Parlementaire behandeling en publicatie in staatsblad	December 2021 – september 2022
15	Datum herindeling	1 januari 2023

¹ Zie bijlage voor elementen die het ministerie van BZK in het dossier wenst aan te treffen.

Onderdelen dossier

Ten behoeve van het gesprek met de Minister van BZK voorafgaand aan een provinciaal herindelingsinitiatief, zenden Gedeputeerde Staten hun voorgenomen besluit in en de daarbij behorende onderbouwing (zie beleidskader gemeentelijke herindelingen 2018). Uit het dossier dient te blijken dat er sprake is van "evidente bestuurskrachtproblematiek (1) waarvoor gemeenten zelf geen oplossing kunnen vinden (2)".

In onderstaande worden enkele handreikingen gedaan t.a.v. hoe dit onderbouwd kan worden. Het betreft nadrukkelijk een niet-limitatieve opsomming; gemeentelijke herindeling is namelijk "geen wiskunde" en elke casus is uniek. In het specifieke geval van Scherpenzeel zal een deel van het dossier dus bestaan uit stukken die betrekking hebben op de afgelopen jaren, maar ook nadrukkelijk een beschouwing bevatten op onderbouwing waar GS recent om heeft gevraagd. De gemeente heeft mede op verzoek van de provincie 2 varianten voor de bestuurlijke toekomst uitgewerkt. Daar hoort bij dat de gemeente Scherpenzeel een serieuze mogelijkheid krijgt om te bewijzen dat ze in staat is om de besluiten te nemen die nodig zijn voor een duurzame en bestuurskrachtige toekomst van de gemeente.

In het beleidskader is het begrip bestuurskracht uitgewerkt. Uitspraken over de bestuurskracht kunnen blijken uit verschillende soorten documenten, waaruit een patroon blijkt.

- Bestuurskrachtonderzoek, al dan niet extern uitgevoerd
- Toekomstverkenningen, van gemeenten zelf of in samenspraak met de provincie
- Kerntakendiscussies
- Toezichtsrapporages (o.a. Financieel) van provincie of andere inspecties
- Herhaaldelijk uitstellen of vertragen van noodzakelijke besluiten (bijvoorbeeld om te komen tot een sluitende begroting, uitvoering te geven aan rechterlijke uitspraken of om invulling te geven aan gemaakte regionale afspraken)

In de brief van 20 november 2019 uit de provincie met name haar zorgen over de onevenwichtige aandacht voor de ambtelijke organisatie. Ook het borgen van de regionale samenwerking, het versterken van de strategische slagkracht en het verbeteren van het politiek-bestuurlijk samenspel zijn volgens GS belangrijke voorwaarden voor een duurzame toekomst. Ook in deze aspecten – die inderdaad belangrijke onderdelen zijn van bestuurskracht – is BZK geïnteresseerd.

Of de gemeente in staat is hier de juiste besluiten in te nemen kan onder andere blijken uit:

- een regionale visie op samenwerking
- een visie op de ontwikkelingen van ambtelijke organisatie
- het beschikbaar stellen van structurele middelen in de kadernota
- een plan om het politiek-bestuurlijk samenspel te verbeteren.

De nadere invulling van het dossier is afhankelijk van de exacte zorgpunten van de provincie.